EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpráva
Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci o cestě delegace do Nizozemska

ZPRAVODAJ: Simon BUSUTTIL

Úvod

Dne 19. prosince 2007 navštívila delegace čtyř poslanců Evropského parlamentu (viz přiložený seznam – příloha I) Nizozemsko. Delegaci předsedala paní Martine ROUREOVÁ (PSE) a zpravodajem byl jmenován pan Simon BUSUTTIL (PPE-DE)[1].

Cílem návštěvy bylo vyšetřit na místě situaci ohledně přijímání žadatelů o azyl a nelegálních přistěhovalců v Nizozemsku, vyhodnotit současnou situaci v zadržovacím středisku pro nelegální přistěhovalce ve Schiphol a zhodnotit, jakým způsobem jsou ve státě prováděny příslušné evropské směrnice a nařízení.

Výše zmíněnými směrnicemi jsou:

- směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl (přijímací směrnice);
- směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímání postavení uprchlíka[2] (procedurální směrnice);
- nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu zodpovědného za posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států[1] (nařízení Dublin II).

[1] Viz přiložený seznam – příloha I.
[2] *Úřední věstník L 326, 13.12.2005, s. 13–34.*

Návštěva Nizozemska se uskutečnila po podobných cestách do Itálie (Lampedusa), Španělska (Ceuta, Melilla a Kanárské ostrovy), Francie (Paříž), na Maltu, do Řecka, Belgie a Spojeného království.

V programu delegace byla zahrnuta návštěva zadržovacího střediska ve Schiphol[2], setkání s nizozemskou státní tajemnicí pro spravedlnost paní Nebahat ALBAYRAKOVOU na ministerstvu spravedlnosti (v Haagu) a setkání s několika organizacemi, jež jsou zapojeny do návštěv zadržených v zadržovacích střediscích, nebo do jiných místních činností v oblasti azylu a přistěhovalectví (viz seznam organizací – příloha 3).

Před cestou do Nizozemska obdržela delegace informace od nevládních a dalších organizací činných v oblasti přistěhovalectví a azylu, např. od Amnesty International, Nizozemské rady pro uprchlíky, Evropské rady pro uprchlíky a exulanty (ECRE), nizozemské Ligy lidských práv, BLinN (Bonded Labour in the Netherlands (program na podporu osob, zejména žen, jež se staly oběťmi obchodování s lidmi)), Defence for Children International (Sdružení zastánců dětských práv), Kerkinactie („církev v akci“) a od pana profesora Van Kalmthouta.

Členům delegace byly také poskytnuty dokumenty od nevládních organizací a orgánů vlády ohledně specifik azylu a přistěhovalectví v Nizozemsku a konkrétní informace ohledně řízení s nezletilými osobami a osobami v administrativní vazbě.

Delegaci doprovázeli pracovníci audiovizuální služby Evropského parlamentu, kteří spolupracovali se zaměstnanci místní televize. Záměrem bylo odvysílat tuto činnost výboru LIBE skrze Evropu přes satelit (EbS). Návštěvě se v dostatečné míře věnovaly sdělovací prostředky. Poslanci uspořádali tiskovou konferenci spolu se státní tajemnicí pro spravedlnost, s níž se před tím setkali na ministerstvu spravedlnosti v Haagu.

Souvislosti

2.1 Zákony a služby odpovídající za provádění politiky přistěhovalectví

Zákon o cizincích z roku 2000, platný od dubna 2001, zjednodušil azylové řízení, jež je díky němu účinnější.

Agenturou, která odpovídá za provádění zákona o cizincích je Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND – Immigratie – en Naturalisatiedienst). Agentura spadá pod ministerstvo spravedlnosti a odpovídá za zpracování všech žádostí o vstup a pobyt v Nizozemsku včetně žádostí o azyl.

Další strany zapojené do provádění cizinecké politiky jsou:

- **Royal Marechaussee (pohraniční policie)**
  Odpovídá za:

---

1 *Úřední věstník L 050, 25.2.2003, s. 1–10.*

2 Detentiecentrum Noord-Holland, Ten Pol 64, 1438 AJ OUDE MEER.

- přijímání cizinců na nizozemsko-belgických a nizozemsko-německých hranicích, přístavech a letištích (především na letišti ve Schiphol).

- přepravu cizinců, kteří vyčerpali veškeré právní prostředky a není jim povolen pobyt v Nizozemsku, a přeprava jakýchkoli osob, jimž byl na nizozemských hranicích odepřen vstup.

- **Nizozemská Centrální agentura pro přijímání žadatelů o azyl (Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA))**
  Odpovídá za:
  - poskytování ubytování žadatelům o azyl a zajištění toho, aby žadatelé o azyl využívali stávajících orgánů sociální a zdravotní péče.
  - nabízení aktivit, které zvyšují šance žadatelů o azyl na nezávislý život, jak v zemi jejich původu, tak v Nizozemsku.

- **Repatriační a výjezdní služba (Dienst Terugkeer & Vertrek)**
  - Od 1. ledna 2007 je návrat cizinců, kterým není povolen pobyt v Nizozemsku, svěřen Repatriační a výjezdní službě. Je výkonným orgánem Ministra spravedlnosti.

- **Mezinárodní organizace pro migraci (IOM)**
  Odpovídá za:
  - poskytování podpory cizincům, kteří se dobrovolně vrací do země svého původu.

2.2 Nizozemské zákony o azylu a žádostech o něj

Podle nizozemského zákona o azylu existuje šest případů, ve kterých může být udělen azyl. Jsou to:

a) v případě uprchlíků ve smyslu Úmluvy;

b) v případě, že osoba dodá hodnověrné informace o tom, že má dobrý důvod věřit, že bude-li vyhoštěna, hrozí jí nebezpečí, že bude vystavena mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu;

c) nemůže-li se rozumně očekávat, že se osoba z naléhavých důvodů humanitární povahy spojených s důvodem odchodu ze země původu, dle názoru ministra, vrátí do země svého původu;

d) pokud by návrat do země původu, dle názoru ministra, představoval výjimečné obtíže v souvislosti s obecnou situací s zemi;

e) patří-li osoba, jako manžel, manželka nebo nezletilé osoby, k rodině cizince podle bodů a) až d), je stejné národnosti a vstoupila-li na území Nizozemska ve stejnou dobu nebo do tří měsíců od data, kdy byl cizinci podle bodů a) až d) udělen azyl a povolení k pobytu;

f) je-li osoba, jako partner nebo dospělé dítě, závislá na cizinci podle bodů a) až d) do takové míry, že z toho důvodu patří do jeho rodiny, je stejné národnosti a vstoupila-li na území Nizozemska ve stejnou dobu nebo do tří měsíců od data, kdy byl cizinci podle bodů a) až d) udělen azyl a povolení k pobytu.

Osoba, která chce požádat o azyl, může podat žádost na jednom ze tří středisek pro žádosti Služby pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND): v Ter Apel, Zevenaar nebo ve Schiphol. Žádost může podat v době vstupu na území, obvykle poté, co byla orgány zadržena při pokusu o nezákonný vstup do země, nebo následně po té, co vstupu dosáhl.

Pokud žadatel o azyl o něj požádá po vstupu na území (po překročení hranic), měl by podat žádost v určeném středisku Centre Ter Apel. Taková osoba je obvykle umístěna v přijímacím středisku a do středisek pro žádosti v Ter Apel nebo v Zevenaar se vrátí kvůli pohovoru.

Pokud žadatel o azyl o něj požádá před vstupem na území (před překročením hranic), je v určeném středisku ve Schiphol přijat do několika hodin. Následně mu bude odepřen vstup do země a bude umístěn do zadržovacího střediska.

Téměř žádný z žadatelů o azyl v zadržovacím středisku ve Schiphol se nemůže prokázat platným cestovním dokumentem nebo platným cestovním dokumentem s požadovaným vízem, ani dostatečnými prostředky, jež by pokryly náklady na pobyt v Nizozemsku nebo náklady na cestu do jiné země, kde mají vstup zaručen.

Azylové řízení začíná ve chvíli podpisu žádosti.

a) Úvodní pohovor

Prvním stadiem je úvodní pohovor, jehož cílem je zjistit identitu a národnost cizince a odkud přicestoval.

V tomto stadiu je posouzeno, zda v souladu s Dublinským řízením Nizozemsko odpovídá za zpracování žádosti, nebo zda tato povinnost připadá jinému členskému státu. Odpovídá-li za zpracování jiný členský stát, vyzve jej Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND), aby žádost převzal. Jakmile tento stát souhlasí s převzetím, přesunou se žadatelé o azyl do šesti měsíců na jeho území. Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) se může nicméně rozhodnout, že se žádostí bude zabývat sama, i v případech, kdy je za ni zodpovědný jiný stát.

Po úvodním pohovoru Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) určí, zda žádost o azyl zasluhuje další zpracování ve středisku pro žádosti (zrychlené řízení), nebo zda by azylové řízení mělo pokračovat v prověřovacím středisku (běžné řízení).

Z toho plynou dvě možnosti:

- zrychlené řízení: očekává se, že Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) dospěje k rozhodnutí do 48 hodin (čtyři až šest pracovních dnů). Žadatelé o azyl poté projdou druhým podrobným pohovorem ve středisku pro žádosti.

- běžné řízení: šetření vyžaduje více času. Azylové řízení pokračuje ve zpracovací kanceláři Služby pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND). Žadatel o azyl je obvykle umístěn do přijímacího střediska Agentury pro přijímání žadatelů o azyl (COA). Žádost o azyl musí být vyřízena do šesti měsíců. To je stanoveno zákonem.

Doba šesti měsíců určená na vyřízení žádosti začíná, jakmile je podána žádost. Může být prodloužena o dalších šest měsíců, je-li nutné další prozkoumání, například třetí stranou.

b) Podrobný pohovor

i) Při zrychleném řízení:

Žadatel o azyl, jehož žádost je posuzována ve zrychleném řízení, má dvě hodiny na to, aby předložil opravy k přepisu prvního pohovoru, při čemž je mu poskytnuta právní pomoc a v případě potřeby tlumočník.

Tyto dvě hodiny může žadatel o azyl také využít k přípravě na další pohovor, při kterém musí podat důležité informace a dotknout se všech důležitých záležitostí. Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) má před odmítnutím žádosti povinnost vyrozumět žadatele o svém záměru žádost zamítnout. Žadatel o azyl má možnost se k tomu do tří hodin vyjádřit a reagovat. Pouze v tomto stadiu může Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) rozhodnout o žádosti o azyl.

Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) může žádost opět zamítnout, a v tom případě může žadatel požádat o soudní přezkum. Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) může také žadatele o azyl odkázat do běžného posuzovacího řízení.

ii) Při běžném řízení:

V případě, že žádost nemůže být vyřízena do 48 hodin přebírá ji prověřovací středisko. V té době je žadatel umístěn v přijímacím středisku COA (Agentura pro přijímání žadatelů o azyl) nejméně do doby, kdy bude o žádosti rozhodnuto.

Žadatele při podrobném pohovoru doprovází právní poradce a v případě potřeby tlumočník. Žadateli o azyl je předána zpráva o rozhovoru, kterou může spolu s právním poradcem zkontrolovat. Žadatel o azyl má možnost orgánům předložit opravy a dodatečné informace.

Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) má povinnost, než odmítne žádost o azyl, vyrozumět žadatele o svém záměru žádost zamítnout. Žadatel o azyl má možnost se k němu do čtyř týdnů vyjádřit a reagovat. Pouze v tomto stadiu může Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) rozhodnout o žádosti o azyl. Rozhodnutí prvního stupně musí být učiněno do šesti měsíců.

c) Právní přezkum

i) Odvolání u okresního soudu

V obou typech řízení, zrychleném i běžném, má žadatel o azyl právo se odvolat proti zápornému rozhodnutí u okresního soudu. Při zrychleném řízení nemá odvolání odkladný účinek, ale žadatel o azyl může požádat soud, aby mu/jí povolil zůstat v zemi po dobu, než bude znám výsledek jeho odvolání. Ve většině případů orgány před odsunem žadatele čekají na výsledek soudního rozhodnutí.

Je-li rozhodnutí o žádosti o povolení zůstat v zemi nebo o odvolání kladné, žadatel o azyl je odkázán do běžného posuzovacího řízení. Okresní soud obvykle rozhoduje o obou žádostech současně.

ii) Odvolání ke Státní radě

Je-li první odvolání proti zamítnutí žádosti o azyl zamítnuto, může se žadatel odvolat k Administrativně právnímu oddělení Státní rady (AJD). Toto odvolání také nemá odkladný účinek. Žadatel může však žádat o kladné rozhodnutí Administrativně právní oddělení Státní rady (AJD) ohledně svého práva zůstat v zemi po dobu než bude znám výsledek odvolání. K odsunu však může dojít před tím, než Administrativně právní oddělení Státní rady (AJD) o žádosti rozhodne.

d) Konečné rozhodnutí

Žadatelům o azyl, jejichž žádost byla zamítnuta, je po konečném záporném rozhodnutí o jejich žádosti ve zrychleném řízení nařízeno ihned opustit zemi. Žadatelům v běžném řízení je obvykle dána lhůta 28 dní, v níž mohou opustit zemi dobrovolně. Neučiní-li tak, mohou být k návratu donuceni.

2.3 Statistika

Podle nejnovějších statistik Služby pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) bylo za rok 2007 v Nizozemsku zaznamenáno celkem 9 731 žádostí o azyl. Většina žadatelů o azyl pocházela ze Somálska, Iráku, Číny, Nigérie, Iránu, Afghánistánu, Burundi, Sierry Leone a Eritreje. V roce 2007 byl 1 063 osobám udělen azyl.

2.4 Zadržení

Zákon o cizincích povoluje zadržení nelegálních přistěhovalců na základě dvou ustanovení:

1. **Oddíl 6**[1] – týká se cizinců, jimž byl odepřen vstup na hranicích. Hlavním cílem zadržení je zabránit jim v nezákonném vstupu do země. Mohou být umístěni do policejní cely na dobu nejvýše 15 dnů, potom musí být přemístěni do jiného zařízení s lehčím režimem, než je běžný ve standardních vězeňských zařízeních.

2. **Oddíl 59**[2] – tento oddíl se týká většiny cizinců, kteří již vstoupili na území Nizozemska, zákonně nebo nezákonně, jejichž pobyt však již vypršel. Hlavním cílem zadržení je usnadnit jejich nucený odsun a zabránit jim v útěku.

Každá osoba, jíž byl odepřen vstup na území Nizozemska, může být zadržena. Žadatelé o azyl, jejichž žádost byla zamítnuta a jejichž repatriační cestovní doklady jsou k dispozici, nebo se očekává, že brzy k dispozici budou, mohou také být zadrženi. Pokud po výslechu cizineckou policií existuje odůvodněné podezření, že cizinec vskutku nemá platné povolení k pobytu, je obvykle umístěn do policejní cely (na dobu nejvýše 10–15 dnů), po němž následuje přesun do zadržovacího střediska nebo jiného vězeňského zařízení. Žadatelé o azyl jsou zbaveni svobody a přesunuti do střediska pro žádosti ve Schiphol k posouzení jejich žádostí o azyl.

2.5 Odvolání proti zbavení svobody

Po uplynutí 28 dnů od zadržení je Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) povinna jej ohlásit u okresního soudu, pokud se zadržená osoba již sama proti rozhodnutí neodvolala.[3] Toto ohlášení je považováno za odvolání. Soudní jednání se koná

---

[1] *Oddíl 6*
1. Může být vyžadováno, aby cizinec, jemuž byl odepřen vstup na území Nizozemska, zůstal na místě nebo v prostorách, jež určí úředník hraniční kontroly.
2. Místo nebo prostor ve smyslu pododstavce 1 může být zabezpečeno proti nedovolenému odchodu.
3. Pravidla související s režimem uplatňovaným na zabezpečeném místě nebo prostoru ve smyslu pododstavce 1, včetně nezbytných administrativních opatření, mohou být stanovena nařízením státní rady.
4. Nařízení státní rady přijaté v souladu s odstavcem 3 bude předloženo oběma komorám Parlamentu. Den, kdy vstoupí v platnost bude stanoven královským nařízením, což bude více než čtyři týdny poté, co bylo předloženo Parlamentu, jestliže nejméně jedna pětina ustaveného počtu členů jedné z komor v této době nevyjádří přání, aby záležitost byla upravena zákonem. V tom případě bude co nejdříve vydán návrh zákona. Je-li návrh zákona stáhnut nebo zamítnut v jedné z komor Parlamentu, bude nařízení státní rady odvoláno.

[2] *Oddíl 59*
1. Je-li to nezbytné v zájmu veřejného pořádku (ordre public) nebo národní bezpečnosti může ministr, s úmyslem vyhoštění, přikázat, aby byla uvalena vazba na cizince, který:
a) se v zemi nezdržuje legálně;
b)se v zemi zdržuje legálně na základě oddílu 8 odstavce f) a g).
2. Jsou-li dokumenty nutné pro návrat cizince dostupné nebo v brzké době budou, je považováno za zájem veřejného pořádku (ordre public), aby na cizince byla uvalena vazba, jestliže se v zemi nezdržoval legálně na základě oddílu 8 a) až e) a l).
3. Na cizince by neměla být uvalena vazba, nebo má být ukončena, jakmile cizinec vyjádří své přání opustit Nizozemsko, a také k tomu má příležitost.
4. Uvalení vazby v souladu s odstavcem 1 pododstavcem b) nebo odstavcem 2 by za všech okolností nemělo trvat déle než čtyři týdny. Byl-li před rozhodnutím o žádosti uplatněn oddíl 39, uvalení vazby v souladu s odstavcem 1 pododstavcem b) za všech okolností nepřekročí šest týdnů.

[3] Dříve zákon o cizincích stanovil automatické pravidelné přezkoumání každých 28 dní zadržení, ale v roce 2004 bylo toto ustanovení změněno tak, že se provádí pouze jedno automatické přezkoumání po prvních 28 dnech, a

nejpozději do čtrnácti dnů po obdržení ohlášení nebo odvolání. Soud pak dosáhne rozhodnutí do dalších sedmi dnů. Proti tomuto rozhodnutí se může Služba pro přistěhovalectví a udělování státního občanství (IND) i zadržená osoba odvolat k Administrativně soudnímu oddělení Státní rady (AJDC). Zadržená osoba se může kdykoliv odvolat proti prodloužení zadržení. Proti tomuto rozhodnutí okresního soudu není možnost odvolání k Administrativně soudnímu oddělení Státní rady (AJDC).

2.6 Mezinárodní úmluvy a evropský zákon

Nizozemsko je součástí většiny hlavních úmluv o lidských právech, jako je Mezinárodní pakt o občanských a politických právech a Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech, Evropská úmluva o lidských právech a Ženevská úmluva z roku 1951 o postavení uprchlíků a její protokol.

Nizozemsko dodržuje Úmluvu o právech dítěte s výhradou, že dítě, jež bylo zadrženo, nebude vždy ubytováno odděleně od dospělých, stejně jako další ustanovení úmluv nezabrání uplatnění zákona pro dospělé na dítě, které dosáhlo věku šestnácti let.

Na Nizozemsko se vztahují evropské směrnice a nařízení týkající se azylu. Nicméně podle zprávy Komise z listopadu 2007[1] patří Nizozemsko k členským státům EU, o kterých se Komise vyjadřuje, že v zadržovacích střediscích nedostatečně uplatňuje přijímací směrnice, a že odvolává podmínky stanovené směrnicí v situacích, ve kterých to směrnice nepovoluje. Dále, s ohledem na zadržené nezletilé osoby zpráva zmiňuje nedostatečnou úroveň vzdělávacích zařízení. Komise připomíná, že směrnice nepovoluje výjimky ohledně svého uplatňování a že její ustanovení by mělo být uplatňováno ve všech typech prostor včetně zadržovacích středisek.

Setkání s nevládními a dalšími organizacemi

Setkání se uskutečnilo dne 19. prosince 2007 ve World Meeting Centre BIMS na letišti ve Schiphol, před návštěvou zadržovacího střediska. Mezi pozvanými byly organizace, jež pravidelně navštěvují zadržovací střediska, nebo jsou jinak zapojeny do aktivit v oblasti azylu a přistěhovalectví. (viz Příloha 3)

Organizace podaly svá sdělení velmi efektivně. Členové delegace nevládním organizacím pečlivě naslouchali s výhradou, že sdělované informace nemohly být delegací ověřeny.

Je zajímavé si povšimnout, že většina věcí, jimiž jsou nevládní organizace znepokojeny, se týkala spíše ustanovení nizozemského zákona o azylu, než podmínek, jež převládají

---

všechna další musí být konkrétně vyžádána zadrženým nebo jeho právníkem.

[1] Zpráva Komise Radě a Evropskému parlamentu o uplatňování směrnice 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl, KOM(2007)0745 v konečném znění

v zadržovacích střediscích, přestože tyto podmínky byly také předmětem kritiky.

Hlavní znepokojení nevládních organizací, o kterých se mluvilo v průběhu setkání a která vyplývají i z písemných podkladů pro delegaci, mohou být nastíněna následujícím způsobem:

3.1 Povaha zadržení

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Osoby, jež jsou zadržovány, nespáchaly žádný trestný čin. Mnoho z nich uprchlo před pronásledováním a válkami a většina z nich opustila svou vlast s nadějí, že uniknou chudobě a vybudují si budoucnost v Nizozemsku nebo jinde. Je s nimi však zacházeno jako s delikventy. V posledních letech se počet zadržení také zvyšuje.

b) Obavy vzbuzuje i smýšlení o přistěhovalcích. Jakmile jsou zadrženi, jsou považováni za nelegální přistěhovalce a za delikventy.

c) Často dochází ke zbytečným zadržením, přestože by v některých případech bylo jasné, že odsun přistěhovalce je stejně nepravděpodobný (kvůli nedostatečným dokumentům, odmítnutí země původu spolupracovat atd.). Uvádí, že je to v rozporu s pravidlem, že žadatel o azyl, jehož žádost byla zamítnuta, může být zadržen pouze je-li reálná šance na jeho odsun.

d) V případě nelegálních přistěhovalců odhalených po vstupu na území Nizozemska, skutečnost, že se neohlásili, vede k předpokladu, že utečou, aniž by bylo jasně definováno, co je „útěkem“ míněno. To vede k případům zbytečného zadržení.

e) Alternativy k zadržení nejsou zvažovány. Mohla by jimi být např. povinnost pravidelně se hlásit, nebo v případech, kde je to možné, možnost povolit přistěhovalcům, aby pobývali se svými příbuznými v Nizozemsku.

f) V rozsahu části článku 6 zákona o cizincích týkající se zadržení na hranicích (přes moře a letecky), je stanovena lhůta 48 hodin, během kterých musí být rozhodnuto, zda má být přistěhovalec přesunut do zadržovacího střediska nebo ne. Od této chvíle se musí do šesti týdnů uskutečnit šetření. Tento postup se často používá, není však jasné, na jakém základě je postaven.1 Přistěhovalci jsou nakonec zadržení zhruba 100 dnů na základě toho, že takové prodloužení je ospravedlnitelné „potřebami vyšetřování“. Nicméně ani v těchto případech neexistuje důvod, proč zadržení trvá déle než šest týdnů.

g) Dublinské nařízení je také příčinou zvyšování počtu zadržení. Přistěhovalci jsou přesunuti do zadržovacích středisek a tam zůstávají obvykle 86 dnů. V průběhu tohoto období jejich případy obvykle nejsou prošetřovány.

h) Nevládní organizace uvedly, že přistěhovalci s povolením „B9“ by nikdy neměli být zadržováni.

3.2 Trvání zadržení

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Problémem je to, že doba zadržení není časově omezena. Nevládní organizace také poznamenaly, že Nizozemsko je jednou ze zemí EU, ve kterých není doba zadržení časově omezena. Zákon o cizincích z roku 2000 neobsahuje žádné omezení zadržení nelegálních přistěhovalců. Nevládní organizace nicméně uznaly, že justice stanovila „maximální" dobu zadržení šesti měsíců. Soud v praxi po šesti měsících zadržení většinou dává přednost právům zadrženého před zájmy státu.

b) Délka administrativní vazby nelegálních přistěhovalců může v praxi trvat od dvanácti do osmnácti měsíců, jsou-li brány na zřetel hlediska veřejného pořádku. V těchto případech docházelo k prodloužení doby zadržení s odvoláním na hledisko veřejného pořádku.

c) Jakmile vstoupil v platnost nový zákon o přistěhovalcích, došlo ke zrušení pravidelných termínů právních přezkumů kvůli nahromadění nevyřízených případů. Naneštěstí ne všichni přistěhovalci mají dobré právníky. Došlo k jednomu konkrétnímu případu, kdy byl přistěhovalec zadržován po dobu šestnácti měsíců a propuštěn byl až poté, co případ vynesla na světlo Rada pro uprchlíky.

d) Musí být zákonem stanoveno omezení administrativní vazby žadatelů o azyl a nelegálních přistěhovalců.

3.3 Podmínky zadržení

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Podmínky zadržení jsou mnohem horší než u „běžných" nizozemských delikventů.

b) V mnoha případech je v jedné cele drženo čtyři až šest osob. Kromě nedostatku soukromí jsou spolu umísťovány osoby různých jazyků a kultur, což zbytečně způsobuje napětí.

c) Přístup k lékařským službám je špatný, včetně služeb poskytovaných v oblasti fyzické a psychologické péče. Osobám, které si stěžovaly na vážná onemocnění, byl odepřen přístup k lékaři a byly jim poskytnuty pouze léky na uklidnění. K těmto případům dochází zejména ve středisku „Kamp Zeist" a na zadržovacích lodích v Rotterdamu.

d) Zadrženým není dávána žádná práce a vybavení pro volný čas je velmi špatné. To vede k nezdravému psychickému stavu.

e) Mnoho stížností se týká kvality stravy a nedostatečných hygienických podmínek, zejména na zadržovacích lodích v Rotterdamu.

f) Přistěhovalcům ve středisku "Kamp Zeist" je povoleno vyjít z cel pouze na dobu tří hodin.

g) Mnoho stížností se vztahuje na obecné chování dozorců, kteří často bývají pro tuto práci nezpůsobilí. Některé z nevládních organizací oznámily několik případů tvrdých kárných potrestání zadržených. Bylo řečeno, že dochází k fyzickému násilí na zadržených, například bití je běžnou záležitostí především ze strany Royal Marechaussee (pohraniční policie).

h) Nevládní organizace se obávají, že k nehodám, jako požár, ke kterému došlo v zadržovacím středisku ve Schiphol, může dojít znovu. Přes tato rizika stále existuje mnoho zadržovacích středisek, jako zadržovací lodě v Rotterdamu a středisko Kamp Zeist, kde se podmínky zlepšily pouze povrchně a nebo se nezlepšily vůbec. V noci 27. října 2005 zahynulo jedenáct nelegálních přistěhovalců při požáru, jež vypukl ve středisku pro odsun ve Schiphol Oost, patnáct dalších (včetně dozorců) bylo zraněno.

i) Neexistuje výbor pro zadržené, nebo jiná organizace, jež by v těchto zadržovacích střediscích dohlížela na dodržování práv všech přistěhovalců.

j) Existují také vážné pochyby o dodržování přijímací směrnice. Kromě toho neplatí Istanbulský protokol a ani není dodržován.

3.4 Zadržení ohrožených skupin

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Oběti nejsou oddělovány od ostatních přistěhovalců. Následkem toho bylo například, že po vstupním řízení do Nizozemska skončila skupina dívek z Nigérie v síti s prostitucí v Německu a v Itálii.

b) Zadržování ohrožených osob, především dětí, nevládní organizace stále vážně znepokojuje. Zákon nezakazuje zadržení skupin ohrožených přistěhovalců, jako jsou oběti porušování lidských práv, včetně osob, které byly předmětem obchodování s lidmi, přistěhovalců s traumatickými zážitky, nezletilých osob bez doprovodu a dětí a rodin přistěhovalců.

c) V roce 2006 proběhla kampaň proti zadržování dětí a rodin přistěhovalců, jejímž výsledkem bylo výrazné snížení počtu zadržených dětí a rodin přistěhovalců. Nizozemská vláda také oznámila, že dojde k dalšímu zlepšení politických struktur. Konkrétní návrhy jsou však stále nedořešeny.

i) Osoby, které byly předmětem obchodování s lidmi

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Osoby, které byly předmětem obchodování s lidmi mohou být zatčeny na základě toho, že jsou „nelegální“ a mohou být zadržovány jako cizinci. K tomu dochází především při zadržení na hranicích. Cílem takového zdržení je zařídit návrat do země jejich původu. Nevládní organizace však odhadují, že pouze polovina všech zadržených může být poslána

domů. Ostatní jsou nakonec propuštěni, aniž by jejich nelegální postavení bylo vyřešeno. Především to činí jejich zadržení zbytečným.

b) Osoby, které byly předmětem obchodování s lidmi a kterým tento status není při zadržení přiznán, jsou nakonec buď poslány zpět do země svého původu, nebo jsou propuštěny. V obou případech jim hrozí nebezpečí, že se setkají se svými překupníky a budou nuceny znovu pracovat v podmínkách, ve kterých budou dále vykořisťovány. Nevládní organizace však uznaly, že osoby, kterým je přiznán status ohrožení obchodováním s lidmi, mohou využít doby tří měsíců na rozmyšlenou. Rozhodnou-li se spolupracovat s policií, mají nárok na ochranu jako zvláštní svědci, která je založená na nařízení „B9“, dočasný pobyt, ubytování v úkrytu, zdravotní pojištění, právní pomoc a sociální zabezpečení.

c) Je znepokojivé, že Nizozemsko, ač podepsalo Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi (2005), stále otálí s její ratifikací.

ii) Děti a nezletilé osoby

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Více než čtvrtina všech uprchlíků přicházejících do Nizozemska má méně než patnáct let. Mnoho mladých se uprchne s jedním nebo oběma rodiči, přesto je zde značné procento nezletilých, kteří uprchnou bez doprovodu.

b) Žádosti více než 30 % dětských žadatelů o azyl v Nizozemsku jsou posuzovány ve zrychleném řízení. Kromě toho dětští žadatelé o azyl ve věku pouhých čtyř let často projdou pohovorem bez přítomnosti právníka nebo opatrovníka.[1]

c) Některé pohovory s dětmi se soustředí na otázky, jež jsou nepřiměřené jejich věku a zralosti.

d) Byla také zaznamenána porušení mezinárodních a vnitrostátních standardů pro současnou politiku a praxi určování, zda je dítě bez doprovodu. V takovém případě tedy potřebuje péči a ochranu, včetně státem podporovaných pokusů dohledat rodinu a vyhostit ji. V mnoha případech připíše vláda zodpovědnost za péči o děti bez doprovodu vzdáleným příbuzným s bydlištěm v Nizozemsku, přes to, že s takovou péčí nesouhlasí nebo jsou pro převzetí této zodpovědnost nevhodní.

e) V zadržovacím středisku ve Schiphol jsou zadržovány nezletilé osoby, které čekají na přezkoumání věku. Přezkoumání spočívá ve fotografování jistých kostí a nezahrnuje žádné psychické hodnocení. Spolehlivost tohoto přezkoumání je velmi sporná, protože může mnoho nezletilých osob označit za dospělé.

f) Zadržení dětí s rodiči je v rozporu s mezinárodní úmluvou o právech dítěte, kterou nizozemská vláda ratifikovala v roce 1995. Děti od útlého věku – od nemluvňat po adolescenty – jsou vězněny, zejména ve střediscích Heerhugowaard, Kamp Zeist a Zestienhoven.

[1]

g) Zadrženým dětem je upíráno právo na volný pohyb, vzdělání a vybavení pro volný čas. To může být velmi traumatické.

h) Nizozemské orgány neuplatňují zásadu, že zadržení je poslední možností u všech nezletilých osob, nýbrž pouze u věkové skupiny do šestnácti let. Výsledkem je skutečnost, že nezletilé osoby starší šestnácti let mohou být zadržovány spolu s dospělými.

i) Dětem jsou nasazována pouta a jsou zavírány do izolací.

j) Dozorci jsou způsobilí spíše k zacházení se delikventy, než s dětmi.

k) Osobám bez doprovodu ve věku mezi 15–25 lety by mělo být věnováno více péče. Jakmile je nezletilým osobám osmnáct let, je jim poskytnuta jízdenka na vlak a jsou propuštěny na ulici.

l) Celkově vzato, způsob, jakým nizozemské orgány zachází s dětskými žadateli o azyl vzbuzuje pochyby o závazku Nizozemska k provádění azylové politiky, jež by byla v nejlepším zájmu těchto dětí, tak jak to vyžaduje Úmluva o právech dítěte OSN.

3.5 Zrychlené řízení

Nevládní organizace uvedly, že:

a) V nizozemské azylové politice převládá efektivita nad ochranou. Podle nevládních organizací se zrychlená řízení v Nizozemsku stala pravidlem a cílem je jejich používání co nejvíce zvýšit.

b) Většinou ohrožení žadatelé o azyl a žadatelé s traumatickými zážitky, včetně dětí, potřebují čas k nabytí jistoty a důvěry v osobu (osoby) zodpovědnou za zvážení jejich žádosti, aby mohly vysvětlit důvody svého útěku nebo příčiny svého traumatu. Osoby, jež podávají žádosti se vztahem k otázkám pohlaví a především ty, které prožily mučení nebo těžká traumata potřebují podpůrné prostředí, kde budou ujištěny o důvěrné povaze své žádosti. Zrychlené řízení dostatečnou dobu k nabytí jistoty a důvěry neposkytuje.

c) Mechanismus, jehož cílem je urychlit zpracování žádostí o azyl – zrychlené řízení v „*aanmeldcentra*“ (přijímacích střediscích), nebo také „AC řízení“ – je používán nevhodně a s malou možností napravit chyby skrze smysluplný právní přezkum.

d) Zrychlené řízení také žadateli o azyl neposkytuje dostatek času k tomu, aby si odpočinul, získal informace o azylovém řízení, poradil se svým právníkem a shromáždil důkazy, jež by podpořily jeho žádost o azyl, a také nemá stanovená kritéria pro zamítnutí. Následky jsou horší u nezletilých osob bez doprovodu, osob s traumatickými zážitky a u osob pocházejících ze zemí s rozšířeným porušováním lidských práv.

e) Toto řízení také může vést k porušení *zásady nenavracení*, protože žadateli o azyl neposkytuje dostatek času k odůvodnění své žádosti a mohlo by tedy vést k tomu, že bude navrácen do země, kde mu hrozí pronásledování. Tuto skutečnost zhoršují nedostatečné možnosti právního přezkumu.

f) odvolání proti rozhodnutí učiněnému ve zrychleném řízení nemá automatický odkladný účinek, přestože je možné o něj výslovně požádat. Kvůli judikatuře je v praxi nesmírně obtížné dosáhnout tohoto odkladného účinku, který má vést k ochraně proti neoprávněným vyhoštěním. V souvislosti s tím nevládní organizace doporučily, aby odvolání proti zápornému rozhodnutí prvního stupně mělo obecně automatický odkladný účinek.

3.6 Omezený přístup nevládních organizací do středisek

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Nizozemské organizace mohou být Ministerstvem spravedlnosti vedeny jako neprávní organizace, jež mají přístup do zadržovacích středisek. Přístup je však omezen na oficiální návštěvy ve vyhrazených návštěvních prostorách. Návštěvu je možné naplánovat pouze po té, co jsou určeny osoby, jež musí být navštíveny. Ukazuje se, že je to překážkou v přístupu k potenciálním obětem a dalším cílovým skupinám, jako např. k nezletilým osobám. Nevládní organizace potřebují širší a flexibilnější přístup k přistěhovalcům v zadržovacích střediscích.

b) Církve a humanitární skupiny, jež by též chtěly uskutečňovat pravidelné návštěvy, mají také problémy.

c) Přístup je možný pouze k určitým skupinám nelegálních přistěhovalců. V případech zadržení na hranicích je přístup možný pouze k osobám, jež požádaly o azyl. Osoby, jež přiletí na letiště a nepožádají o azyl, jsou umístěny do odděleného křídla zadržovacího střediska, kde nemají přístup k pomoci právní, nebo od nevládních organizací. Mezi ně mohou patřit nezletilé osoby, osoby, které byly předmětem obchodování s lidmi a uprchlíci, kteří by měli být seznámeni s možností požádat o azyl, jíž mohou využít.

d) Informace veřejnosti o tom, co se v těchto střediscích děje, jsou omezené. Nevládní organizace také uvedly, že na strany, které mají přístup do středisek, je vytvářen značný nátlak s cílem zabránit jim v tom, aby se vyjadřovaly o záležitostech týkajících se podezření z nelidského zacházení.

3.7 Další obavy, jež nevládní organizace vyjádřily

Nevládní organizace uvedly, že:

a) Nárůst počtu příkazů k vyhoštění je znepokojující. Příkaz zachází s lidmi jako s delikventy a je používán proti osobám, jež žádný trestný čin nespáchaly. Tomuto zacházení je vystaveno více než 1000 osob. Situace se zhoršuje, jsou-li do příkazu zahrnuti další členové rodiny. Na 40 % zadržených osob je následně vyhoštěno.

b) Zákon o cizincích z roku 2000 poskytuje možnost vydání příkazu k vyhoštění na nelegálního přistěhovalce jeho prohlášením za nežádoucího cizince. Následkem je ukončení nebo zákaz zákonného pobytu přistěhovalce a po dobu trvání příkazu nemůže přistěhovalec úspěšně požádat o povolení k pobytu nebo o azyl. Návrat nebo další přítomnost na území Nizozemska po vydání příkazu k vyhoštění představuje trestný čin, který může být potrestán uvězněním na dobu nejdéle šesti měsíců.

c) Osoby, jejichž žádost byla zamítnuta a jež jsou následně vyhoštěny s upozorněním, aby opustily zemi, jsou ponechány na ulici. Jsou bez prostředků a nemohou vydělávat. Existují také vážné obavy o ženy, jež jsou takto propuštěny. Nemají právo na řádné životní podmínky, ubytování a lékařskou službu.

d) Režim zadržení na hranicích a Zákon o vězeňských pravidlech jsou založeny na trestném režimu. Přistěhovalci přesto nemohou využívat mnoha práv zakotvených v trestním režimu.

e) Politici vytváří negativní představu o nelegálních přistěhovalcích a žadatelích o azyl, označují je za ekonomické uprchlíky a někdy za delikventy. Výsledkem toho se ve veřejném mínění, v politických diskusích o žadatelích o azyl a nelegálních a jiných přistěhovalcích nebere na lidská práva zřetel.

f) V průběhu návštěvy stále ještě nebyly ratifikovány některé mezinárodní nástroje. Nizozemsko, jako řada dalších evropských států, od prosince roku 2007 stále nepodepsalo Mezinárodní úmluvu o ochraně práv všech migrujících pracovníků a jejich rodin (Úmluvu o migrujících pracovnících, 1990). Kromě toho, zatímco Nizozemsko Úmluvu Rady Evropy o opatřeních proti obchodování s lidmi (2005) podepsalo, s její ratifikací stále otálí.

g) Azyl je používán jako nástroj kontroly přílivu přistěhovalců a k odrazení potenciálních žadatelů o azyl. Právo na azyl nesmí být upíráno, protože není dodatečným právem stanoveným členskými státy, nýbrž právem, jehož se může každá lidská bytost dovolávat na základě Ženevské úmluvy.

h) Žadatelům o azyl není poskytnut dostatek času na sjednání dokladů před jejich navrácením. Nizozemské orgány z přijímacího systému vylučují žadatele o azyl někdy i s dětmi, jejichž žádost byla zamítnuta, a tím nutí lidi k tomu, aby žili na ulici.

i) Některé záležitosti se týkají dostupnosti údajů o přistěhovalectví. Zprávy o vývoji v oblasti přistěhovalectví byly nedávno zkráceny a omezeny na hlavní události. Jsou také méně často zveřejňovány (jednou za půl roku namísto třikrát do roka). Mimoto nejsou zveřejňovány údaje o zadržených skupinách ohrožených osob, jako jsou děti a rodiny přistěhovalců.

Návštěva střediska

V programu delegace byla zahrnuta návštěva zadržovacího střediska ve Schiphol. V průběhu návštěvy byla pro členy delegace připravena prezentace a prohlídka střediska v doprovodu ředitele zadržovacího střediska, náměstka ředitele oddělení pro přistěhovaleckou politiku, úředníků střediska pro žádosti a úředníků repatriační a výjezdní služby. Delegace měla také příležitost mluvit s řadou přistěhovalců pobývajících ve středisku a následně pokládat otázky zástupcům střediska.

Na začátku návštěvy vyslechla delegace prezentaci pana H.P. SCHREINEMACHERSE, jenž je náměstkem ředitele oddělení pro přistěhovaleckou politiku.

Následující zástupci odpovídali na položené otázky:

- Alfons MOOREN – ředitel zadržovacího střediska
- H.P. SCHREINEMACHERS – náměstek ředitele oddělení pro přistěhovaleckou politiku
- Vincent VUIJK – Repatriační a výjezdní služba
- Michiel MEINARID – ředitel oddělení střediska pro žádosti
- Theo THIJM – náměstek ředitele oddělení střediska pro žádosti
- zástupce Royal Marechaussee (pohraniční policie)

4.1 Úvodní vystoupení

V úvodním vystoupení náměstek ředitele zmínil především tyto body:

1) Žadatelé o azyl podají žádost ve středisku pro žádosti. Na 75 % žádostí je podáno v jiných střediscích a 25 % je podáno zde ve Schiphol. Osoby, jež podají žádost v jiných střediscích, nejsou zadrženy. Zadržené osoby jsou ty, jimž byl odepřen vstup na hranicích.

2) Požádá-li osoba, jíž byl odepřen vstup na hranicích, o azyl, je umístěna v uzavřeném středisku pro žádosti a začíná řízení. Je-li to možné, bude žádost vyřízena do 48 pracovních hodin. Není-li možné žádost v této lhůtě vyřídit, nastává lhůta šesti týdnů na vyřízení a osoba je přesunuta do zadržovacího střediska.

3) Cizinci, jež se v Nizozemsku nachází v nelegálním postavení jsou také zadrženi. Pokud požádají o azyl, na vyřízení jejich žádosti je lhůta šesti týdnů. Tyto osoby nejsou zadržovány v Schiphol, ale v jiných střediscích. Zde je zajištěna strava, vzdělání a další péče.

4) Zpráva Komise naznačila jak Nizozemsko dodržuje pravidla.[1] Zpráva učinila závěr, že středisko ve Schiphol je dostačující pro zmíněných 25 % zadržených. Předmětem jisté kritiky byly však materiální potřeby přistěhovalců.

[1] KOM(2007)0745 v konečném znění.

4.2 Prohlídka zadržovacího střediska

1) Členům delegace byla ukázána místnost, kam jsou ukládány věci přistěhovalců jakmile přiletí. Když přistěhovalci přiletí na letiště, mají zavazadla a jiné věci. Někdy také sebou mají peníze. Tyto věci jsou bezpečně uskladněny v těchto prostorách, které jsou střeženy kamerami. Klíče od těchto prostor mají dvě osoby.

2) V době přijímání zjistí personál jídelní návyky a zdravotní potřeby přistěhovalců a odebere jim zavazadla, peníze a jiné doklady, které mají při sobě. Je pořízena fotografie a další údaje o osobě a je jí zdarma poskytnuta karta na telefon.

3) Členům delegace bylo řečeno, že přes zadržovací středisko ve Schiphol projde ročně zhruba 10 000 osob. Celková kapacita je 308 míst. Občas, zhruba třikrát až čtyřikrát do roka dochází k logistickým potížím, které vedou ke ztrátám osobních věcí.

4) Členům delegace byly ukázány posílené přijímací cely, do kterých jsou přistěhovalci umístěni, když jsou poprvé přijímáni do střediska a před odchodem. Jsou používány přechodně a jedním z jejich účelů je identifikovat překupníky drog. Místnosti jsou prosté, čisté a je v nich lavice. Dveře jsou pravděpodobně zajištěné.

5) Členům delegace bylo ukázáno „ověřovací zařízení“ („Pilot Machine“). Zařízení využívá databázi otisků prstů k vyhledávání podrobností o osobách, jež v zadržovacím středisku pobývají, včetně specifických informací, jako jsou stravovací potřeby. Toto zařízení slouží k předcházení záměně různých osob ve středisku.

6) Zástupci uvedli, že sportovní vyžití (jako basketball) jakož i další vybavení pro volný čas jsou k dispozici. Zdravotní služba je k dispozici 24 hodin denně. Jsou také poskytovány psychiatrické služby. Nizozemská Rada pro uprchlíky má ve středisku kancelář a jsou udržovány vztahy mezi právníkem a klientem.

7) Místnosti pro muže a místnosti pro ženy jsou oddělené a celkově se všichni cítí bezpečně. Nicméně v navštíveném křídle byly dvě ženy, které uvedly, že se cítí velice nejisté z toho, že jsou pouze s muži. Ve středisku nejsou zadržovány rodiny, nezletilé osoby nebo děti. Nezletilé osoby jsou zadržovány ve středisku Zestienhoven. Část střediska určená pro delikventy je oddělená od části, kde jsou zadržováni žadatelé o azyl.

8) Dveře od cel jsou otevřené celý den a zavírají se ve 21:00. Dvůr/otevřený prostor venku může být libovolně využíván k procházkám na čerstvém vzduchu. Strava je zajištěna, navíc je přistěhovalcům k dispozici vybavení, aby si mohli sami vařit. Některé osoby pobývající ve středisku si objednávají zvláštní stravu, kterou si tak mohou uvařit.

9) Tabule se jmény, daty narození a fotografiemi přistěhovalců naznačila, že někteří z nich jsou mladí. Zástupce střediska uvedl, že na tabuli jsou věkové údaje, jež o sobě uvádí sami přistěhovalci. Vyšlo najevo, že u dvou osob, včetně jedné ženy, je veden spor o věk. Tyto osoby byly zadrženy přesto, že zástupce uvedl, že dojde-li ke sporu o věk, bude pochybnost rozhodnuta ve prospěch žadatele. V těchto případech je provedeno

šetření a osoby jsou poslány na kliniku v Eindhoven na přezkoumání kostí. Zástupce uznal, že u těchto přezkumů může docházet k určitým chybám a uvedl, že v případě pochyb je vždy rozhodnuto ve prospěch žadatele.

10) Členové delegace viděli i řadu cel, ve kterých přistěhovalci pobývají. Cely byly malé a každá pro dvě osoby. Jejich součástí byla koupelna s dveřmi, televize a dvě patrová lůžka. Někteří členové delegace uvedli, že viděli i záchody bez dveří.

11) Členům delegace bylo řečeno, že pobyt ve Schiphol může trvat šest měsíců. Doba zadržení však může být prodloužena v průběhu odvolacího řízení. Za těchto okolností může být doba zadržení prodloužena na dvanáct měsíců.

4.3 Setkání s přistěhovalci

Členové delegace měli příležitost hovořit s přistěhovalci, jež pobývají v zadržovacím středisku ve Schiphol. Zpravodaj obdržel následující poznámky:

1) Jeden muž z Iráku uvedl, že je ve středisku měsíc a půl. Prohlašoval, že je mu 67 let a že je nemocný. Požádal o azyl. Problém byl v tom, že před příletem do Nizozemska prošel přes Maďarsko. Uvedl, že v Maďarsku strávil méně než hodinu a že pouze přesedal na letadlo. Požádal o azyl, načež byl přímo přesunut do zadržovacího střediska ve Schiphol. Uvedl, že Nizozemsko podalo zprávu o jeho případu do Maďarska a že teď jeho žádost o azyl závisí na odpovědi Maďarska. Stěžoval si, že je do té doby uvězněn ve středisku.

2) Muž ze Súdánu uvedl, že do Nizozemska přišel přes Sýrii s falešným pasem. Řekl, že byl umístěn do „otevřeného střediska“ na dobu čtyř let. Uvedl, že trpí kýlou a malárií. Po vstupu do Nizozemska, cestoval dál do Irska. Nicméně Irsko jej poslalo zpět do Nizozemska. Uvedl, že ve středisku ve Schiphol je celkem devět měsíců.

3) Muž z Nigérie uvedl, že je ve středisku také devět měsíců. Měl namibijský pas. Byl vyhoštěn do Namibie, ale ta jej poslala zpět do Nizozemska. V Nizozemsku požádal o azyl, ale jeho žádost byla zamítnuta. Uvedl, že jeho budoucnost teď nelze předvídat. Zatím je zadržován ve středisku.

4) Další muž z Iráku uvedl, že ve středisku ve Schiphol je šest měsíců. Odešel do Anglie, ale byl poslán zpět do Nizozemska, také díky Dublinskému nařízení. Také řekl, že jeho budoucnost je nejistá.

5) Někteří členové delegace se setkali s mladým mužem, který uvedl, že mu je pod osmnáct let. Tvrdil, že byl zadržen když ve Schiphol pouze přesedal se svým školním sportovním družstvem a stěžoval si na řízení ohledně sporu o jeho věk a na to, že je zadržován.

6) Jedna žena uvedla, že se na místě necítí v ohrožení, nicméně malý počet žen jí někdy nahání strach. Navíc nejsou brány v potaz specifické potřeby žen.

7) Řada přistěhovalců si stěžovala na nedostatečnou lékařskou péči. Uvedli, že ať si stěžovali na jakýkoli zdravotní problém, vždy dostali pouze paracetamol.

4.4 Diskusní setkání

Po prohlídce střediska měla delegace možnost diskutovat se zástupci střediska a klást jim otázky. Obdržela následující odpovědi:

1) Ve Schiphol jsou žádosti 25 % přistěhovalců zamítnuty okamžitě ve zrychleném řízení.

2) Existuje nezávislý výbor, který naslouchá stížnostem přistěhovalců.

3) Očekává se, že budou vydány nové pokyny ke zrychlenému řízení, jež by zajistily, že řízení bude spravedlivější a efektivnější.

4) Je-li žádost osoby ve Schiphol zamítnuta, může se čtyřikrát odvolat. Řízení trvá zhruba dva týdny. V jejím průběhu osoba pobývá v zadržovacím středisku. Pokud se shledá, že odvolání je nepodložené, je rozhodnutí nezvratné a jsou učiněny kroky k poslání dané osoby zpět do země jejího původu.

5) Zadržení trvá, dokud je odůvodněné. Je však pravidlem, že po šesti měsících soudy zváží, zda za zpoždění nese zodpovědnost cizinec. Nicméně v případech, kdy zadržení trvá čtrnáct až patnáct měsíců, je svoboda přistěhovalců považována za důležitější, než zájmy státu a jsou tedy propuštěni. To znamená, že jsou propuštěni a vybaveni dokumentem, který nařizuje, aby opustili Nizozemsko.

6) Existuje kancelář určená pro žádosti týkající se Dublinských nařízení. Dojde-li k situaci, která spadá pod Dublinskou úmluvu, je podána žádost do daného členského státu. V době, než přijde odpověď, zůstává osoba v Nizozemsku. Pokud členský stát žádost nepřijme, má tato osoba nárok požádat o azyl v Nizozemsku.

Setkání s nizozemskou státní tajemnicí pro spravedlnost paní Nebahat ALBAYRAKOVOU

Setkání se státní tajemnicí pro spravedlnost paní Nebahat ALBAYRAKOVOU se uskutečnilo na ministerstvu spravedlnosti. Po něm následovala tisková konference.

V průběhu setkání se hovořilo o problematice přistěhovalectví v Nizozemsku a zákona o azylu a o záležitostech, které byly zmíněny v rozhovorech s nevládními organizacemi a v zadržovacím středisku ve Schiphol. Státní tajemnice zmínila tyto body:

1) Nizozemsko má tradici v ochraně osob. Cílem je v této tradici pokračovat a systém zlepšit.

2) Doba zadržení je většinou omezena na šest měsíců. V jistých případech je však nutné tuto dobu prodloužit. Délka zadržení také závisí na tom, jak daná osoba spolupracuje. Státní tajemnice uvedla, že pokud přistěhovalci spolupracují, mohou být do šesti dnů venku.

3) Překročí-li dítě v doprovodu své rodiny nezákonně hranice, je v současné době možné je zadržet. Přijdou-li do Nizozemska rodiny zákonným způsobem, jsou umístěny do přijímacího střediska. Rodiny jsou zadrženy pouze v případech, kde je vážné podezření, že uprchnou. Záměrem je zadržovat rodiny na dobu nejvýše 2 týdnů, tento návrh však ještě musí být schválen parlamentem. Další možností by bylo zadržet pouze jednoho z rodičů.

4) Ministerstvo také pracuje na tom, aby byly zlepšeny podmínky pro děti (zejména těch, jež jsou zadržovány v Rotterdamu) a další ohrožené osoby, jako jsou těhotné ženy.

5) Neuvažuje se o tom, že by bylo zrušeno zadržování dětí v doprovodu rodičů, protože by nastalo riziko, že rodiče budou systém zneužívat. Státní tajemnice potvrdila, že k zadržení dětí dochází, ale že se v největší možné míře rozlišuje mezi dětmi v doprovodu svých rodičů a dětmi bez doprovodu. Doba zadržení je vždy co nejvíce omezena.

6) Jsou-li nalezeny rodiny a požádají-li o azyl, jsou umístěny do otevřených středisek. Přihlíží se k tomu, že prostředí, ve kterém jsou drženy děti, by se mělo lišit od prostředí běžných vězení. Státní tajemnice uvedla, že nizozemské úřady vyvíjejí maximální úsilí, aby vytvořili prostředí vhodné pro děti. Členové delegace měli možnost si prohlédnout řadu fotografií, které dokumentují, co se ve středisku změnilo k lepšímu..

7) Občas je využívána možnost, kdy je zadržen jeden rodič, zatímco druhý je s dítětem propuštěn.

8) Nezletilé osoby mohou někdy být zadrženy, aby se předešlo nebezpečí, že padnou do rukou překupníků. Soudci většinou jejich zadržení po šesti měsících ukončí, mohou však být drženy déle, je-li jejich identita nejasná nebo pokud konzulát země jejich původu nespolupracuje ohledně jejich návratu.

9) Dětem jsou někdy nasazována pouta, ale pouze za výjimečných okolností, jako např. pokud dítě začne být nezvládnutelně agresivní. Státní tajemnice upozornila na konkrétní případ, kdy k tomuto opatření došlo, a to když nezletilá osoba v jednom ze středisek spustila stabilní hasící zařízení za pomoci zapalovače. Po těchto incidentech se pracuje na tom, aby byl hasící systém vůči podobným hrám odolný.

10) Orgány se vskutku zabývají situacemi ohrožených osob. Nicméně se neuvažuje o zrušení zadržování skupin těchto osob.

11) V průběhu řízení o návratu jsou dodržována práva přistěhovalců. Státní tajemnice objasnila, že před návratem projde osoba zdravotní prohlídkou a dalšími opatřeními, které mají zajistit způsobilost osoby k letu.

12) Zřízení otevřeného střediska pro osoby, jež byly vyhoštěny a propuštěny na ulici, by bylo špatným znamením, že se o ně stát za jakýchkoli okolností postará. Vyhoštění by se stalo neúčinným.

13) S ohledem na obsah zprávy Komise Radě a Evropskému parlamentu o uplatňování směrnice 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy

pro přijímání žadatelů o azyl,[1] by Nizozemsko chtělo obdržet jisté objasnění toho, na čem jsou připomínky ve zprávě založeny. Na leden roku 2008 bylo naplánováno setkání s Komisí a v průběhu tohoto roku má Nizozemsko zveřejnit formální odpověď.

14) Přijímací a zadržovací střediska jsou otevřena kontrolním prohlídkám, jako to bylo v případě této delegace Evropského parlamentu. Návštěvy vykonal i Výbor proti mučení a jinému nelidskému, krutému a ponižujícímu zacházení nebo trestání Rady Evropy.

15) Personál i orgány ve střediscích jsou patřičně vyškoleny.

16) V Dublinském nařízení by nemělo dojít k větším reformám. Potřebná zlepšení by měl přinést společný evropský azylový systém.

Závěry a doporučení zpravodaje

Zpravodaj by chtěl uvést, že nizozemské orgány a státní tajemnice byly ochotné spolupracovat a byly otevřené a vstřícné při odpovědích na otázky, jež členové delegace kladli.

Celkově vzato a ve srovnání s ostatními zadržovacími středisky v jiných státech, v nichž byly vykonány návštěvy, se zadržovací středisko ve Schiphol zdá být přijatelné.

Na závěr by zpravodaj chtěl zmínit následující body:

1) Podmínky v zadržovacím středisku ve Schiphol se zdají být přijatelné, nevládní organizace však při zmínkách o nepřijatelných podmínkách zdůraznily zadržovací lodě v Rotterdamu a středisko Kamp Zeist. O těchto střediscích je třeba získat více informací, zejména v souvislosti s tvrzeními, jež uvedly nevládní organizace.

2) Služby, jež jsou dostupné zadržovacím středisku ve Schiphol tak, jak jsou popsány, by měly být dostupné ve všech zadržovacích střediscích. Ty zahrnují dobré lékařské a psychiatrické služby a kanceláře, díky nimž by mohly být udržovány vztahy mezi právníkem a klientem

3) Nevládním organizacím by měl být umožněn úplný přístup do všech zadržovacích středisek, aby mohly vykonávat práci v souladu s pravidly stanovenými nizozemskými orgány.

4) Údajné zneužívání pravomoci, užití násilí nebo nevhodného chování ze stran orgánů by mělo být bráno vážně a musí být přijata opatření k zahájení vyšetřování proti nim a podniknutí příslušných kroků.

5) Vše, co se děje v zadržovacích zařízeních by mělo být naprosto transparentní.

[1] KOM(2007)0745 v konečném znění

6) Při převzetí kontroly nad nezvladatelnou nezletilou osobou by se měly používat jiné prostředky než pouta.

7) Přestože byla maximální doba zadržení neoficiálně stanovena na šest měsíců, konkrétní doba by měla být zakotvena v zákoně, aby byla dodržována.

8) Měly by být prozkoumány a uplatňovány alternativy k zadržení v případech skupin ohrožených osob a především u dětí a nezletilých osob..

9) Je potřeba vyvinout zvláštní úsilí, aby ohrožení přistěhovalci byli zařazeni do zvláštní skupiny, které se dostane zvláštního zacházení, aby se zabránilo případům jejich zneužití..

10) Je potřeba získat více informací o tom, jak Nizozemsko dodržuje přijímací směrnici.

11) Zrychlené řízení by mělo být využíváno opatrně a v případech přistěhovalců, kteří by mohli být ohroženi, by nemělo být uplatňováno vůbec. Možnost právního přezkumu by neměla být zrychleným řízením ohrožena.

12) Osoby, o jejichž věk je veden spor, by měly být považovány za nezletilé a drženy pouze po dobu do objasnění sporu o věk.

13) Ženám by mělo být poskytnuto oddělené zadržovací zařízení, aby byly naplněny jejich specifické potřeby.

ANNEX 1

Parlement Européen
Commission des libertés civiles, de la justice et des affaires intérieures
Délégation aux Pays-Bas
19 Décembre 2007

LISTE DES PARTICIPANTS 7

Membres du Parlement Européen

Martine ROURE – Chef de délégation

Simon BUSUTTIL - Rapporteur
Jeanine HENNIS PLASSCHAERT
Rareş-Lucian NICULESCU

Groupes politiques

Michael SPEISER (PPE)
Annie LEMARCHAL (PSE)
Chiara TAMBURINI (GUE)

Assistants

Pauline CHAIGNE (assistante de Martine ROURE)
Marlies KAAL (assistante de Esther de LANGE)
Nanda KELLY (assistante de Jeanine HENNIS PLASSCHAERT)
Jan MICALLEF (assistant de Simon BUSUTTIL)
Nadia POHLMAN (assistante de Wolfgang KREISSL DÖRFLER)
Adriana RAD (assistante de Marian-Jean MARINESCU)
Sander SCHAAP (assistant d' Edith MASTENBROEK)

Secrétariat de la Commission LIBE

Ana DUMITRACHE

Bureau du Parlement Européen aux Pays-Bas

Sjerp VAN DER VAART

Interprètes

FR	NL	EN	RO
DIERICKW P.	SAUER A.	KENNEDY A.	URSU D.
QUAMMAR S.	SIMONS K.	ENNIS M.	MARCU M.
			OLSZEWSKI M.

ANNEX 2

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to the Netherlands
19 December 2007

Draft Programme 6

7:52	**Travel** by Thalys *9307* from Gare du Midi, Brussels, to the Schiphol Airport
10:19	Arrival at the Schiphol Airport
10:45 – 12:00	**Briefing meeting with NGOs and organisations** active in the field of asylum and immigration (location: World meeting center BIMS (at the airport), meeting room Vasco da Gama)[1]
12:00 – 13:00	**Lunch** offered by the Dutch Ministry of Justice, Immigration Policy Department - Location: Hotel Schiphol, Rijksweg A4 Nr.3, 2132 MA Amsterdam - Schiphol
13:00 – 13:15	Bus to the Schiphol detention centre
13:15 – 15:00	**Visit of the Schiphol detention centre**[2]

Welcome by Mr HP SCHREINEMACHERS - Deputy Director Immigration Policy Department; Tour in the detention centre; Questions and answers session
The following representatives will be guiding the tour and will be available for answering questions:
- Alfons MOOREN - Director of the Detention Centre
- HP SCHREINEMACHERS - Deputy Director Immigration Policy Department
- Vincent VUIJK - Repatriation and Departure Service

[1] **World Meeting Center BIMS**, Westelijke Randweg 43, 1118 CR LUCHTHAVEN SCHIPHOL
T +31 (0) 20 658 0658, F +31 (0) 20 658 0671, www.worldmeetingcenter.nl
[2] **Address of the Schiphol Detention Centre:**
Detentiecentrum Noord-Holland, Ten Pol 64, 1438 AJ OUDE MEER
Tel. (020) 82 22 300, Fax (020) 82 22 324

- Michiel MEINARID - Unit manager Application Centre
- Theo THIJM - Deputy Unit manager Application Centre
- Representative of the Royal Marechaussee (border police)

15:00 – 16:30 Bus to The Hague

16:30 – 17:15 **Meeting with the State Secretary for Justice**, Mrs Nebahat ALBAYRAK (location: Ministry of Justice, The Hague[1]) and *possibly*: **doorstep press conference**

Free **return to Brussels**

Our proposal:
17:45 – 18:00 Bus to the station Den Haag HS (Holland Spoor)
18:36 Return from Station Den Haag HS to Brussels *(IC 9260 train)*
Arrival in Brussels: 20:36 Bruxelles Nord;
20:41 Bruxelles Central; 20:45 Bruxelles Midi

Other possibility:
19:06 – 21:08 Thalys *9362* from Station Den Haag HS to the Station Bruxelles Midi (booking in advance needed)

*The **purpose of the visit to the Netherlands** is to ascertain directly the situation of the asylum seekers and irregular migrants in the Netherlands, to check the implementation European Directives such as the Council Directive 2003/9/EC laying down minimum standards for the reception of asylum seekers, as well as to exchange views with government authorities and representatives of civil society.*

*This visit to the Netherlands is part of a **whole series of visits** by members of the LIBE Committee to various EU Member States. Since 2005, similar delegations have been organised to Italy, Spain, France, Malta, Greece, Belgium and UK.*

For further information on the delegation, please contact:

Ana DUMITRACHE
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 41416
Fax: 00 32 (0)2/28 44941

[1] **Address of the Dutch Ministry of Justice:**
Schedeldoekshaven 100, 2511 EX DEN HAAG
General telephone number: +31 (0)70 3 70 79 11

E-mail *ana.dumitrache@europarl.europa.eu*

ANNEX 3

ORGANISATIONS AND NGOS THAT WERE PRESENT AT THE MEETING WITH THE LIBE DELEGATION ON THE 19 DECEMBER 2007

Amnesty International-Dutch Section
Association for Dutch asylum lawyers

BLinN (Bonded Labour in the Netherlands)

Defence for Children International
Drs. J.J.F. van Melle
Dutch League of the Human Rights

Kerkinactie

LOS (Knowledge Centre for Undocumented Migrants)

SAMAH

Stichting LOS

VluchtelingenWerk Nederland / Dutch Council for Refugees